

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

2295

Na temelju članka 48. stavka 3. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 147/14), potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije donosi

PRAVILNIK

O POSTUPKU I METODOLOGIJI VREDNOVANJA POLITIKE REGIONALNOGA RAZVOJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom uređuju načela vrednovanja, ciljevi i koristi vrednovanja, vrste vrednovanja te postupak i metodologija vrednovanja politike regionalnoga razvoja.

Temeljni pojmovi

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovog Pravilnika imaju sljedeće značenje:

- (1) *djelotvornost (efektivnost)* – se određuje kao postizanje ciljeva. Ciljevi se mogu kvantitativno izraziti u smislu očekivanih rezultata. Djelotvornost se ocjenjuje usporedbom dobivenog i planiranog.
- (2) *intervencija* – svaka radnja ili djelovanje kojim donositelji javnih politika žele utjecati na željenu promjenu. Intervencije uključuju javne politike, programe, mjere, projekte, aktivnosti i dr. Pojam se sustavno koristi za označavanje predmeta vrednovanja.
- (3) *opis poslova za provedbu vrednovanja* – određuje posao i raspored koji provode izvršitelji vrednovanja (evaluatori). Određuje svrhu i opseg vrednovanja te navodi glavna pitanja.
- (4) *planski dokumenti* – utvrđeni su u Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (u nastavku teksta: Zakon) i uključuju Strategiju regionalnoga razvoja Republike Hrvatske, županijsku razvojnu strategiju i strategiju razvoja urbanog područja te na njima utemeljene programe.
- (5) *pokazatelj (indikator)* – svojstvo ili atribut kojim se može mjeriti intervencija u smislu njenih neposrednih rezultata (output) ili rezultata.
- (6) *učinak (efekt) intervencije* – je razlika između ishoda intervencije i ishoda koji bi se dogodio da nije bilo intervencije.
- (7) *učinkovitost (efikasnost)* – je ostvarivanje rezultata uz minimalni trošak ili maksimiziranje rezultata za određenu razinu resursa.

(8) *upravljačka skupina za provedbu vrednovanja* – skupina koja upravlja postupkom vrednovanja, daje podršku i pruža povratnu informaciju izvršiteljima vrednovanja, sudjeluje u raspravama tijekom vrednovanja i u mogućnosti je pravovremeno koristiti odnosno primijeniti rezultate vrednovanja.

(9) *utjecaj (impact) intervencije* – promjena koja se može vjerodostojno pripisati intervenciji, kao što je to slučaj s učinkom intervencije ili doprinosom promjeni.

(10) *važnost (relevantnost)* – primjerenost ciljeva intervencije s obzirom na društveno-ekonomske probleme koje intervencija treba riješiti.

(11) *vrednovanje nakon provedbe* – odvija se nakon završetka provedbe planskog dokumenta te sažeto ponavlja (rekapitulira) i ocjenjuje cjelokupni planski dokument, prvenstveno njegov utjecaj/činak tj. njegovu djelotvornost i učinkovitost.

(12) *vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje)* – provodi se tijekom izrade planskog dokumenta, prije nego što je isti usvojen. Pomaže kako bi se osiguralo da planski dokument u što većoj mjeri doprinosi svojoj svrsi (relevantan) i da je usklađen (koherentan), a zaključci ove vrste vrednovanja integriraju se u planski dokument prije njegovog donošenja.

(13) *vrednovanje tijekom provedbe* – odvija se kroz razdoblje provedbe planskog dokumenta. Ovo vrednovanje prati ostvarivanje planiranih rezultata i učinaka. Prednost vrednovanja tijekom provedbe je omogućavanje suradnje izvršitelja vrednovanja i nositelja planskog dokumenta, u cilju kvalitetnije primjene zaključaka i usvajanja preporuka te po potrebi dopunu i/ili izmjenu planskog dokumenta.

(14) *vrednovanje* – neprekidno prikupljanje, analiza i upotreba informacija o napretku u izradi odnosno provedbi planskog dokumenta te postignutim rezultatima. Prvenstveno podupire djelotvorno i pravovremeno upravljanje, donošenje odluka, edukaciju dionika i odgovornost za korištenje resursa i ostvarivanje rezultata.

Načela vrednovanja

Članak 3.

Osnovna načela vrednovanja su:

1. *Transparentnost* – podrazumijeva da je informacije/nalaze/preporuke dobivene postupkom vrednovanja potrebno podijeliti s dionicima kojih se očekivani rezultati planskog dokumenta neposredno tiču, kao i sa skupinama koje na osnovu rezultata postupka vrednovanja mogu naučiti nešto novo.

2. *Jasna metodologija* – vrednovanje treba slijediti jasnu metodologiju, oblikovanu na način koji omogućava prikupljanje svih relevantnih podataka za vrednovanje uspješnosti planskog dokumenta. Nužno je odrediti metode i način rada koji će se koristiti kako bi se odgovorilo na glavna pitanja u postupku vrednovanja. Najčešće se koristi kombinacija kvantitativnih i kvalitativnih metoda.

3. *Planiranje vrednovanja* – podrazumijeva da se svako vrednovanje planira, uz obavezu izrade opisa poslova za provedbu vrednovanja, kako bi se definirala svrha i djelokrug vrednovanja, opisale metode koje će se koristiti, utvrdili resursi, potrebno vrijeme za provedbu vrednovanja i sl.

4. *Nepriistranost i neovisnost* – nepriistranost pridonosi kredibilitetu vrednovanja, a neovisnost pruža legitimitet donositeljima odluka i ograničava mogući sukob interesa u slučaju kada bi donositelji odluka i nositelji planskih dokumenata bili istodobno odgovorni za vrednovanje vlastitih aktivnosti. Ovaj se zahtjev odnosi na sve faze procesa vrednovanja, od planiranja vrednovanja, izrade opisa posla za provedbu vrednovanja do odabira izvršitelja vrednovanja.

5. *Vidljivost i širenje rezultata* – vidljivost je obilježje kojim se osigurava da javna politika u svoje mjere uključi aktivnosti informiranja i sustavno širenje informacija o rezultatima koje je neophodno radi unapređenja planiranja i provedbe aktivnosti. Završni izvještaj o vrednovanju treba biti javno dostupan.

Vrednovanje i njegov značaj za politiku regionalnoga razvoja

Članak 4.

(1) Vrednovanje politike regionalnoga razvoja se provodi kroz vrednovanje planskih dokumenata politike regionalnoga razvoja utvrđenih u članku 11. Zakona te na njima utemeljenim programima.

(2) Kroz proces vrednovanja utvrđuje se jesu li postignuti zadani ciljevi (opći ili specifični) utvrđeni u planskom dokumentu te u kojoj mjeri su aktivnosti koje su prethodile ostvarenju cilja, doprinijele realizaciji samog cilja. Naglašena je usredotočenost na ostvarenje općeg cilja te na dugoročne rezultate i utjecaje utvrđene u planskim dokumentima.

Ciljevi i koristi vrednovanja

Članak 5.

(1) Ciljevi vrednovanja su:

- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta politike regionalnoga razvoja, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i donošenja planskih dokumenata te prilikom utvrđivanja novih intervencija
- kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata vrednovanja
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava
- učinkovita raspodjela sredstava između intervencija i između pojedinih stavki iste intervencije na temelju procjene njihovih budućih učinaka kao i na temelju prethodnog iskustva u provedbi istih ili sličnih aktivnosti.

(2) Koristi vrednovanja su:

- kvalitetnija izrada i osiguravanje relevantnosti planskih dokumenata u odnosu na potrebe koje bi planskim dokumentom trebalo obuhvatiti
- prikladniji odabir intervencija te njihove moguće prilagodbe tijekom provedbe
- bolje upravljanje provedbom planskog dokumenta
- preciznije utvrđivanje kvalitetnih, mjerljivih i realnih pokazatelja rezultata što omogućava i olakšava sustav praćenja ostvarenja ciljeva i analizu učinaka
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe planskih dokumenata
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i projekata.

Vrste vrednovanja

Članak 6.

Planski dokumenti podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, tijekom provedbe i nakon provedbe te se razlikuju sljedeće vrste vrednovanja:

- vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje)
- vrednovanje tijekom provedbe
- vrednovanje nakon provedbe.

Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje)

Članak 7.

(1) Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) se provodi tijekom izrade planskog dokumenta.

(2) Vrednovanje tijekom izrade pomaže kako bi se osiguralo da je planski dokument u što većoj mjeri relevantan i koherentan, a zaključci ovog vrednovanja integriraju se u planski dokument tijekom izrade.

(3) Vrednovanje tijekom izrade je usmjereno prvenstveno na analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala te pruža relevantnim dionicima prethodnu prosudbu o tome jesu li razvojna pitanja ispravno utvrđena, jesu li predložena strategija i ciljevi relevantni, je li vidljiva koherentnost u odnosu na nadređene politike i smjernice, jesu li očekivani učinci realni i sl.

(4) Vrednovanje tijekom izrade pruža potrebnu osnovu za praćenje i buduće vrednovanje, na način da osigurava oblikovanje jasnih i mjerljivih ciljeva te pokazatelja za praćenje ostvarenja ciljeva.

Vrednovanje tijekom provedbe

Članak 8.

(1) Vrednovanje tijekom provedbe provodi se tijekom provedbe planskog dokumenta.

(2) Vrednovanje tijekom provedbe je prilagodljivo te nositelji provedbe planskog dokumenta mogu samostalno odlučivati što će se vrednovati i kada. Vrednovanje na taj način postaje upravljački alat kojim se pomaže izvedba planskih dokumenata.

(3) Vrednovanje tijekom provedbe pomaže donositeljima odluka da tijekom provedbe utvrde nedostatke u provedbi planskog dokumenta, i slijedom toga poduzmu potrebne korake ukoliko su potrebne njegove izmjene.

Vrednovanje nakon provedbe

Članak 9.

(1) Vrednovanje nakon provedbe se provodi po završetku provedbe planskog dokumenta.

(2) Vrednovanje nakon provedbe sažeto ponavlja i ocjenjuje cjelokupni utjecaj/učinak planskog dokumenta odnosno njegovu djelotvornost i učinkovitost.

II. POSTUPAK VREDNOVANJA

Pokretanje i nadležnosti za provedbu postupka

Članak 10.

(1) Postupak vrednovanja pokreće nositelj izrade odnosno provedbe planskog dokumenta donošenjem odluke o početku postupka vrednovanja, u skladu s planom vrednovanja.

(2) Ministar, odnosno čelnik središnjeg tijela koje je nadležno za izradu odnosno provedbu planskog dokumenta koji se donosi na državnoj razini, donosi odluku o početku postupka vrednovanja planskog dokumenta.

(3) Župan, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba donosi odluku o početku postupka vrednovanja planskog dokumenta koji se donosi na područnoj (regionalnoj) razini, odnosno za područje Grada Zagreba.

(4) Gradonačelnik grada koji je nositelj izrade planskog dokumenta iz članka 15. Zakona donosi odluku o početku postupka vrednovanja planskog dokumenta koji se donosi na razini urbanog područja.

(5) Odlukom o početku postupka vrednovanja određuje se naziv planskog dokumenta koji se vrednuje, vrsta vrednovanja koje će se provesti te tijek postupka vrednovanja u skladu s ovim Pravilnikom.

Članak 11.

(1) Postupak vrednovanja se provodi u skladu s planom vrednovanja i metodologijom propisanom ovim Pravilnikom.

(2) Vrednovanje se može provoditi vlastitim kapacitetima nositelja izrade odnosno provedbe planskog dokumenta ili angažiranjem vanjskih izvršitelja vrednovanja (evaluatora).